

334.5 (471 Kivela) 1937 "Keski =
Satakunnan
O.L.

KESKI-SATAKUNNAN OSUUSLIIKE RL

TOIMINTA- JA TILIKERTOMUS
VUODELTA 1937

42780

Keski-Satakunnan Osuusliikkeen

r.l.

varsinainen

KEVÄTKOKOUS

pidetään Kiikan Työväenyhdistyksen talossa sunnuntaina
huhtik. 24 p:nä 1938 klo 13.

Kokouksessa käsitellään ja päätetään seuraavista asioista:

1. Esitetään johtokunnan vuosikertomus sekä hallintoneuvoston ja tilien tarkastajain siitä antama lausunto.
2. Vahvistetaan tilinpäätös.
3. Päätetään vastuuvapauden myöntämisestä johtokunnalle ja hallintoneuvostolle, sekä muista toimenpiteistä, joihin osuuskunnan kuluneen vuoden hallinto ja siitä annettu kertomus saattaa antaa aihetta.
4. Päätetään ylijäämän käyttämisestä.
5. Keskustellaan KKn edustajakokouksessa esille tulevista asioista.
6. Käsitellään hallintoneuvoston ja osuuskunnan jäsenten esittämät asiat.

Kiikassa maaliskuun 20 p:nä 1938.

VÄINÖ OJALA.

Hallintoneuvoston puheenjohtaja.

ALUEKOKOUKSET PIDETÄÄN SEURAAVASTI:

Kiikoisissa huhtik. 10 p:nä 1938 klo 10 Myymälähuoneustossa.
Sääkskoskella huhtik. 10 p:nä 1938 klo 13 Myymälähuoneustossa.

Kauvatsalla huhtik. 10 p:nä 1938 klo 16 Työväentalossa.

Illossa huhtik. 18 p:nä 1938 klo 15 Myymälähuoneustossa.

Karkussa huhtik. 20 p:nä 1938 klo 19 Työväentalossa.

Tyrväässä huhtik. 21 p:nä 1938 klo 19 Työväentalossa.

KESKI-SATAKUNNAN OSUUSLIIKE R.L.

TOIMINTA-JA TILIKERTOMUS

VUODELTA 1937

TALOUDELLINEN TILA V. 1937.

Poliittisten olojen epävarmuudesta Espanjan sisällissodasta ja Kiinan ja Japanin sodasta huolimatta vuosi 1937 muodostui maailmantaloudessa huippuvuodeksi, vaikkakin toisaalta myös kehityksen pysähtymis- ja taantumisoireita oli useimmissa maissa huomattavissa. Vuoden kuluessa kansainvälinen kauppa lisääntyi saavuttaen lähimain vuoden 1929 tason. Eräissä maissa kaupan rajoituksia on jonkin verran lievennetty, mutta toisissa ne on pidetty ennallaan tai on lisättykin maan omavaraisuuspyrkimysten edistämiseksi. Maailman teollisuustuotanto on vuoden aikana laajentunut ollen noin 8 % suurempi kuin vuonna 1929. Tästä tulee kuitenkin huomattava osa, esim. Englannissa noin 1/4, varustautumisteollisuuden hyväksi. Laajentunut teollisuus on tarvinnut entistä enemmän raaka-aineita. Niiden tuotanto alkoi jo vuoden 1936 loppupuolelta lähtien voimakkaasti kohota ja samalla myös niiden hinnat nousta. Kun eräiden raaka-aineiden tuotanto kasvoi kuluneen vuoden aikana kysyntää suuremmaksi, alkoivat jo maaliskuussa eräiden raaka-aineiden hinnat jyrkästi laskea; toisten osalta se tapahtui vasta syksyllä. Englannin tukkuhintojen mukaan ovat enimmin laskeneet puuvillan, kuparin, tinan, kumin ja kautsun hinnat. Myös maatalouden asema on kuluneen vuoden aikana parantunut, minkä ovat aikaansaaneet hyvät sadot ja entistä korkeammat maataloustuotteiden hinnat. Työtilaisuuksien lisääntyessä on työttömien luku melkein kaikissa maissa vähentynyt viime vuoden aikana, onpa eräissä maissa alkanut ilmetä ammattitaitoisen työvoiman puutettakin. Vuoden loppupuolella työttömyys muuttuneen suhdannekehityksen vuoksi on monissa maissa jälleen lisääntynyt.

Oman maamme talouselämässä vuosi 1937 muodostui melkeinpä kaikissa suhteissa huippuvuodeksi. Ulkomaan kauppa, joka jo edellisenä vuonna oli suurempi kuin milloinkaan aikaisemmin, on kuluneena vuonna vielä huomattavasti laajentunut. Kokonaiskauppavaihto kasvoi 37 %lla 18.645 milj. mkaan tuonnin kasvaessa 46 %lla 9.277 milj. mkaan ja viennin 30 %lla 9.368 milj. mkaan. Täten vuoden kauppapatase muodostui vientivoittoiseksi 91 milj. mklla ollen se jo seitsemäs vientivoittoinen vuosi järjestyksessä. Kokonaissato oli suurempi kuin koskaan

aikaisemmin ja maatalouden kannattavuusprosentti nousi 5,6:sta v. 1936 7,1:een v. 1937. Teollisuustuotanto on huolimatta vuosien 1935 ja 1936 voimakkaista nousuista vieläkin kasvanut. Teollisuustuotannon määrä on edellisestä vuodesta kasvanut noin 10 %lla ja sen arvo hintojen kohoamisesta johtuen vieläkin enemmän. Teollisuustuotantomme määrän lasketaan nykyään sivuuttaneen vuoden 1929 tason 55 %. Myöskin kotimarkkina-teollisuuden tuotanto on kasvanut huomattavasti, samalla kun hintataso on kohonnut, vaikkakin vähemmän kuin vientiteollisuudessa. Kotimainen kauppa on ollut laajempaa kuin koskaan aikaisemmin. Sen lisäys edelliseen vuoteen verrattuna on noin 20 %. Hintataso, joka alkoi kohota jo vuoden 1936 puolivälissä, nousi kuluvaan vuoden alkupuolella edelleen jyrkästi. Vientitavaroista ovat puutavaran ja paperiteollisuustuotteiden hinnat kohoaneet eniten. Syyskuusta lähtien ovat vientitavaroiden hinnat kuitenkin alkaneet alentua. Myöskin tuontitavaraain hinnat ovat alentuneet lokakuusta alkaen, vaikkakin vähemmän. Rahamarkkinat ovat jatkuvasti olleet erittäin keveät. Talletusten määrä, pankkien kassat, liikkeessä olevat setelit, Suomen pankin valuuttavarastot, kaikki ovat esittäneet ennätyslukuja. Sitävastoin osakkeiden hinnat ovat vuoden loppupuolella jonkin verran alentuneet. Työttömyys on supistunut melkein olemattomiin.

Vaikkakin kulunut vuosi täten on ollut loistava, eivät tulevaisuuden näköalat ole yhtä valoisia. Tuleeko laskusuunta kehitymään edelleen, vai jatkuuko nykyinen tasoittuva suunta, sen on tulevaisuus osoittava.

OMAN LIIKKEEMME TOIMINTA V. 1937.

Samoin kuin koko maamme talouselämässä viime vuosi muodostui melkein huippuvuodeksi, muodostui se liikkeemme toiminnassa siksi, ehdottomasti ja kaikissa suhteissa. Myynti oli yli 2 milj. markkaa suurempi edellistä vuotta, säästökassatalletukset nousivat korkeammalle kuin milloinkaan aikaisemmin, samoin jäsenmäärä, ja taloudellinen tulos oli olosuhteisiin katsoen varsin tyydyttävä.

Seuraavassa esittelemme lyhyesti kertomusvuoden toiminnasta yksityiskohtaisempia tietoja.

JÄSENISTÖ.

Uusia jäseniä liittyi osuuskuntaamme kertomusvuoden aikana 78. Kuoleman kautta erosi 20, muista syistä 3 ja erotettu 1. Jäsenluku lisääntyi 54 ja oli vuoden lopussa 717.

Jäsenten ammattiryhmittely on seuraava:

	Miehiä	Naisia	Yht.
1. Tilallisia	43	7	50
2. Pienvilj. ja torppareita	58	16	74
3. Maataloustyöväkeä	131	31	162
4. Virkamiehiä ja suurliikkeenharjoittajia ..	—	1	1
5. Pikkuliikkeenharjoittajia ja konttor. ..	44	14	58
6. Teollisuus- ja kaupunkityöväkeä	291	60	351
7. Muuta työväkeä	4	3	7
8. Vap. ammattien harjoittajia	—	1	1
9. Muuta	—	—	—
10. Ryhmäjäseniä	—	—	13
	571	133	717

TOIMIPAIKAT.

Toimipaikkojen luku ei vuoden ajalla lisääntynyt, vaan pysyivät entisellään. Toiminnassa on siis 8 myymälää ja 8 jakamoa.

LIIKEVAIHTO.

Liikkeemme myynti oli mk. 6.116.601:13 ollen se mk. 2.026.636:99 eli 49,62 % suurempi edellistä vuotta. Myynnin lisäyksestä tulee Sääkskosken ja Kiikoisten myymäläin osalle, jotka olivat vain osan v. 1936 toiminnassa mk. 584.158:60 eli 14,27 %. Entisten toimipaikkain osalle tulee 1.444.478:39 eli 35,35 %.

Eri kuukausien osalle jakautui liikevaihto seuraavasti:

		L i s ä y s	
		mk	%
Tammik.	314.329:10	60.080:55	23,62
Helmik.	363.773:90	90.361:40	33,05
Maalisk.	457.513:15	171.571:75	60,00
Huhtik.	514.902:20	203.139:40	65,16
Toukok.	540.014:85	178.994:90	49,80
Kesäk.	533.560:15	204.849:57	62,32
Heinäk.	552.036:85	198.322:54	56,06
Elok.	561.075:20	199.828:20	55,31
Syysk.	511.071:50	187.557:95	57,97
Lokak.	532.108:35	181.770:55	51,88
Marrask.	508.244:03	147.634:48	40,94
Jouluk.	727.971:85	204.531:70	39,08
Yhteensä	6.116.601:13	2.028.636:99	49,62

Eri toimipaikkain kesken jakautui liikevaihto seuraavasti:

			L i s ä y s	
			mk	%
Myymäla N:o 1.....	1.490.368:45	320.781:10	27,43	
» 2.....	285.937:50	86.912:—	43,67	
» 3.....	1.208.592:55	376.760:65	45,29	
» 4.....	387.630:60	61.921:50	19,01	
» 5.....	678.064:75	104.756:40	18,27	
» 6.....	1.063.435:90	393.044:40	58,63	
» 7*) ..	478.152:75	406.837:55	570,48	
» 8 **) ..	218.034:55	177.321:05	435,54	
Varasto	306.384:08	100.302:34	48,67	
Yhteensä			6.116.601:13	2.028.636:99
				49,62

Eri kuntien osalle jakautui myynti seuraavasti:

Kiikan kunnan	2.163.936:55	eli 35,38	%
Kauvatsan »	1.686.745:30	» 27,58	»
Tyrvään »	1.063.435:90	» 17,38	»
Karkun »	678.064:75	» 11,09	»
Kiikoisten »	218.034:55	» 3,56	»
Varaston	306.384:08	» 5,01	»
Yhteensä		6.116.601:13	100,00 %

TAVARAIN HANKINTA.

Tavarain hankinta on ollut keskitettynä mahdollisimman tarkoin omaan keskusjärjestöön Osuustukkukauppaan.

Ostot jakautuivat eri myyjille seuraavasti:

		ostoista
OTK:lta	4.350.808:46	73,75 %
KK:lta	37.341:25	0,63 »
Osuuskaupoilta	122.446:90	2,08 »
Yksityisiltä	283.462:80	4,80 »
Käteisostot	1.105.519:—	18,74 »
		5.899.578:41
		100,00 %

*) Avattu 1/10 —36. **) Avattu 30/10 —36.

Varastojen jakautuminen eri ryhmiin ja niiden vaihtumisnopeus oli seuraava:

Ryhmä	Varasto tilikauden alussa	Tilikauden kuluessa hankittu määrä	Varasto tilikauden lopussa	Menekki tilikauden aikana	Varasto % menekistä
I	348.965:45	3.875.404:80	372.970:85	3.851.399:40	9,68
II	55.369:95	118.413:36	68.902:90	104.880:41	65,70
III	28.811:55	65.734:58	29.677:15	64.868:98	45,75
IV	198.137:30	957.477:15	282.765:70	872.848:75	32,40
V	275.071:65	615.618:39	376.221:25	514.468:79	73,13
VI	90.734:10	266.930:13	141.962:15	215.702:08	65,81
		997.090:—	5.899.578:41	1.272.500:—	5.624.168:41
					22,63

SÄÄSTÖKASSA.

Liikkeemme säästökassa toimi kertomusvuoden aikana harvinaisen hyvällä menestyksellä. Talletukset lisääntyivät 178.056:05 markalla.

Säästökassan kehitys selviää seuraavasta laskelmasta.

Talletukset 1/1 —37	387.843:48
Talletettu 372 erässä	318.960:—
Nostettu 211 erässä	159.749:80
Korkoa liitetty pääom.	18.845:85
Talletukset 31/12 —37	565.899:53

Vastakirjoja käytännössä 1/1 —37	313
» avattu	45
» lopetettu	13
» käytännössä 31/12 —37	345

KIINTEISTÖT.

Uusia kiinteistöjä hankittiin vuoden ajalla seuraavat:

Tyrvään myymälälle ostettiin tontti liikemies K. Syväjärveltä ja Sääkskosken myymälälle kiinteistö liikemies E. Linnulta, sama, jossa myymälä on ollut vuokralla, kumpikin maksoi mk 50.000:—. Kiinteistöjen korjauksiin on käytetty mk 5.185:50, mikä on kirjattu kulunkitille.

Tilinpäätöksessä poistettiin kiinteistöjen arvosta mk 23.936:90, jäaden kirjanpitoarvoksi mk 355.000:—.

KALUSTOT.

Kalustoissa ei tapahtunut suurempia lisäyksiä, ainoastaan 2 automaattivaakaa ja 1 sähkökahvimylly hankittiin. Kaikkiaan käytettiin kalustojen hankintoihin mk 10.343:40, mikä summa kirjattiin kulunkitilille.

Kalustoista poistettiin tilinpäätöksessä mk 10.000:—, joten kirjanpitoarvoksi jäi mk 70.000:—.

PALOVAKUUTUKSET.

Osuuskunnan omaisuus oli palovakuutettu Keskinäisessä Palojen ja Tapaturmavakuutusyhtiö Kansassa seuraavista summista.

	Palovak. arvo	Kirjanp. arvo
Tavaravarastot	1.570.000:—	1.272.500:—
Kiinteistöt	528.000:—	355.000:—
Kalustot	155.000:—	70.000:—
Yhteensä	2.253.000:—	1.697.500:—

HUOLTOTOIMINTA.

Liikkeemme henkilökunta on ollut tapaturma- ja ryhmähenkivakuutuksessa. Jäsenistö hautausapuvakuutuksessa. Seuraavien kuolemantapauksien johdosta suoritettiin vakuutuksia yhteensä mk 6.500:—.

O. Koivula, Kiikka.
V. Kulmala, Kiikka.
H. Kylväjä, Kiikka.
E. Nieminen, Illo.
M. Virtanen, Kiikka.
V. Haila, Kiikka.
M. Koskinen, Kiikka.
K. Lehti, Kiikka.
A. Ranta, Heinoo.
E. Yli-Heikkilä, Kiikka.
N. Mäkinen, Karkku.
F. Kanerva, Kiikka.
E. Salminen, Kiikka.

Kapalovaatteita on jaettu 47 vaatekertaa.

VALISTUSTYÖ.

Osuustoiminnallisen valistustyön suoritus on tapahtunut entiseen tapaan.

Kuluttajain Lehteä on tilattu 624 vkrt, minkä lisäksi lehti tilattiin 3 kk ajaksi vuoden lopussa 60 ei-jäsenelle. Osuusliike lehti on tilattu hallintoelinten jäsenille ja Työtoveri henkilökunnalle.

Osuustoiminnallisia juhlia järjestettiin 7, joissa kävi yli 2.000 henkeä.

Liikkeemme myymäläneuvostojen N.M.-toimikuntien jäseniä ja henkilökuntaa osallistui opastuskursseille, joita pidettiin Peipohjassa ja Tampereella.

N.M.-TOIMIKUNNAT.

N.M.-toimikuntiin ovat kuuluneet:

Kauvatsalla Aili Tasku, Elli Kaski, Alma Virkalevo, Selma Heinonen, Elma Tähtinen ja Tuure Tähtinen.

Karkussa Bertta Antila, Lempi Pitkämäki, Siiri Järvinen, Inkeri Järvinen ja Matti Kuusisto.

Tyrväässä Alma Paasinummi, Emma Pohja, Naimi Heinonen, Elli Jalonen, Alli Kangas ja K. Kangas.

Kiikoissa Kyllikki Paananen, Anna Lehtonen, Anni Lehtinen, Hilda Nokari, Vilho Paananen ja Sylvi Peltonen.

Toimikunnat ovat järjestäneet 41 ompeluiltaa, joissa on ollut 2.436 henkeä.

OSUUSKUNNAN HALLINTO JA HOITO.

Hallintoneuvostoon ovat kuuluneet: Vilho Kröpi ja Frans Haanpää Kauvatsalta, Kalle Pohja ja Väinö Jalonen Tyrväältä, Oskari Salminen ja Eino Jyränoja Kiikasta, Yrjö Järvinen Karkusta ja Lauri Nokari Kiikoista.

Hallintoneuvoston puheenjohtajana on ollut Vilho Kröpi ja sihteerinä L. Mäntylä.

Hallintoneuvosto on pitänyt 4 kokousta ja käsitellyt niissä 30 asiaa.

Johtokuntaan ovat kuuluneet: L. Mäntylä puheenjohtajana ja jäsenenä Kalle Lehtinen sekä Aug. Suuniittu.

Johtokunta on pitänyt 20 kokousta, joista pöytäkirjaan on merkitty 93 §.

MYYMÄLÄNEUVOSTOT.

Myyväläneuvostoihin kuuluivat seuraavat henkilöt:

Kiikassa: Eino Jyräoja pj., Vilho Lehtinen, Sulo Viitanen, Niilo Ruusunen ja Kalle Leino.

Kiimajärvellä: Oskari Salminen pj., Kalle Virtanen ja Kalle Laakso.

Kauvatsalla: Fr. Haanpää pj., Paavo Lähteenmäki, H. Heino, Selma Heinonen ja Toini Andersson.

Illossa: Väinö Uusimaa pj., Kalle Välimäki ja Hj. Laine.

Karkussa: Yrjö Järvinen pj., Uno Laine, Evert Antila, Siiri Järvinen, Jenny Kallio ja Tuure Vekoo.

Tyrväässä: Kalle Pohja pj., Väinö Ojala, Yrjö Lastunen, O. Tyrvänen ja Hannes Mäkelä.

Sääkskoskella: Vilho Kröpi pj., Svante Kolhanen, Fr. Salmela ja Reino Lohennenä.

Kiikoisissa: Lauri Nokari pj., V. Virtanen, Lauri Lehtonen, Yrjö Vallin ja Niilo Lehtonen.

Myyväläneuvostot ovat pitäneet 78 kokousta.

TILIEŒ TARKKAILU.

Vuoden 1937 tilit ja kirjanpidon ovat tarkastaneet KKn määrääminä Armas Laitila ja Reino Honkanen sekä osuuskuntakokouksen valitsemina Hugo Tuominen ja Hannes Mäkelä.

Hallintoneuvoston valitsemina tarkkailijoina ovat toimineet Aug. Suuniittu ja Eino Jyräoja, ja ovat he toimittaneet kassan-tarkastuksen vuoden ajalla 12 kertaa.

Myyväläin kassain tarkastuksesta ovat huolehtineet myyvälä-neuvostot.

OSUUSKUNTAKOKOUKSET.

Yleisiä kokouksia on pidetty sääntöjen määräämät 2, joista pöytäkirjaan on merkitty 23 §.

Aluekokouksia on pidetty Kauvatsan, Tyrvään, Karkun, Kiikoisten ja Illon myyväläin alueella yhteensä 10.

EDUSTUS KESKUSJÄRJESTÖISSÄ.

Osuuskuntamme on ollut edustettuna KKn, OTKn, Henki- ja Palo-Kansan sekä Hämeen-Satakunnan Osuuskauppaliiton kokouksissa. Edustajina näissä ovat olleet Vilho Kröpi, Väinö Ojala ja lisäedustajana L. Mäntylä.

HENKILÖKUNTA.

Henkilökunnassa on vuoden kuluessa tapahtunut pienempiä muutoksia. Vuoden päättyessä olivat liikkeen palveluksessa seuraavat toimihenkilöt:

	Tullut toimeensa	
L. Mäntylä, liikkeenhoitaja	7/3	1929
Sylvi Jokinen, konttoristi	1/6	1936
Elsa Haapanen, myymäläh. n:o 2	1/7	1934
Tuure Tähtinen » » 3	8/8	1927
Teivo Vuorinen » » 4	1/7	1931
Matti Kuusisto » » 5	7/11	1928
Kaarlo Kangas » » 6	5/11	1933
Armas Lehtinen » » 7	24/8	1936
Sylvi Peltonen » » 8	27/6	1937
Kauko Kankaanpää, myyjä » 1	7/8	1933
Irma Oksa » » 1	1/5	1934
Helmi Ruusunen, harjoittelija » 1	24/8	1936
Taisto Pohja » » 1	29/11	1937
Elma Tähtinen, myyjä » 3	1/2	1935
Aino, Viitanen, harjoittelija » 5	1/3	1937
Elli Jalonen, myyjä » 6	1/3	1934
Kalle Korpela, varastom.	4/10	1927
Yrjö Lehtinen, varastoapulainen	16/11	1936

TALOUDELLISET TULOKSET.

Tilivuoden taloudellista tulosta voidaan pitää varsin tyydyt-tävänä. Ylijäämä oli ennen poistoja mk 149.059:36.

Kiinteistöistä, kalustoista ja arvopapereista tehtyjen poistojen jälkeen jää ylijäämäksi 113.829:46.

Tulot ovat olleet:		Menot ovat olleet:	
Myyntiylijäämä	8,16 %	Palkat	3,67 %
Kassa-alennukset	0,32 »	Yleiskulut	2,60 »
Vuosialennukset	0,85 »	Korot	0,98 »
OTKn ylijääm. palaut. 0,33 »		Poistot	0,57 »
Muut tulot	0,02 »	Ylijäämä	1,86 »
	9,68 %		9,68 %

Liikkeemme taloudellinen asema selviää seuraavasta omai-suus- ja tulostaseesta.

Omaisuuustase

Varat:	
Rahaa kassassa	123.879:48
Pankkitalletukset	14.226:—
Tavaravarastot	1.272.500:—
Saatavat	57.000:—
Tilisaatavat	1.774:30
Kalustot	70.000:—
Kiinteistöt	355.000:—
Arvopaperit	144.461:—
	<u>Mk 2.038.841:78</u>

Tulostase ajalta

Tulot:	
Myynnistä	499.007:78
Kassa-alennukset	19.801:88
Vuosialennukset	52.034:14
OTK ylijäämän palautus	20.238:—
OTK oblig.	1.666:66

Mk 592.748:46

31/12 1937.

Velat:	
Tilivelat	831.218:41
Velkakirjalainat	6.116:28
Säästökassatalletukset	565.899:53
Osuuspääoma	43.462:90
Rahastot	453.315:20
Varat. maksam. kust.	25.000:—
Tilivuoden ylijäämä	113.829:46

Mk 2.038.841:78

1/1—31/12 1937.

Menot:	
Palkat	224.075:15
Yleiskulut	151.539:60
Korot	60.184:70
Verot	7.889:65
Poistot:	
Kalustoista	10.000:—
Kiinteistöistä	23.936:90
Arvopapereista	1.293:—
Tilikauden ylijäämä	<u>113.829:46</u>

Mk 592.748:46

Ylijäämän käyttö.

Puhdas ylijäämä	113.829:46
Siirretään sääntöjen mukaan	
Vararahastoon 50 %	56.914:73
Käyttörahaan 10 %	11.382:95
	68.297:68
Jäännös Mk	45.531:78

on osuuskuntakokouksen käytettävänä.

Tämän summan ehdottaa johtokunta käytettäväksi seuraavasti:

Korkoa osuuspääomalle 5 %	2.200:—
Johtokunnan käyttörahaan	1.000:—
Ylijäämän palautukseen 1 % mk:sta 4.200.000:—	42.000:—
Jäännös vararahastoon	331:78
Mk	45.531:78

Jos johtokunnan ehdotus hyväksytään, tulevat osuuskunnan rahastot olemaan seuraavat:

Vararahasto	276.767:79
Käyttörahaan	114.013:78
Rakennusrahaan	112.306:52
Hallintoneuvoston käyttörahaan ...	5.696:—
Johtokunnan käyttörahaan	1.000:—
Osuuspääoman korkorahaan	4.704:05
Osuuspääoman takaisinmaksurahaan	1.392:62
	515.880:76
Ylijäämän palautusrahaan	51.263:90
Mk	567.144:66

Kiikassa helmikuun 13 p:nä 1938.

JOHTOKUNTA.

L. MÄNTYLÄ. KALLE LEHTINEN. AUG. SUUNIITU.

TILINTARKASTUSLAUSUNTO.

Keski-Satakunnan Osuusliikkeen r.l. osuuskunnan varsinaisen kokouksen valitsemina tilien tarkastajina olemme tarkastaneet osuuskunnan vuoden 1937 tilinpidon, hallintoa, hoitoa sekä liiketoiminnan tarkkailua koskevat asiat ja annamme niistä arvoisalle osuuskunnan kokoukselle seuraavan lausunnon:

1. Tilinavaus oli oikein suoritettu.
2. Kassatilin tulo- ja menotositteet totesimme asiallisiksi ja rahatilille oikein merkityiksi. Hallintoneuvoston valitsemat tarkkailijat eivät myöskään ole havainneet niissä muistuttamisen aihetta.
3. Käteiset kassavarat vastasivat rahatilin erotusta.
4. Tavaravarastot on inventoitu KKn ohjeiden mukaisesti. Tavarain hinnoittelussa on noudatettu asiallisia perusteita.
5. Kiinteistöjen ja irtaimistojen arvot oli oikein otettu tilinpäätökseen.
6. Kiinteistöjen omistuspaperit, vuokrasopimukset ja erilaiset kiinnitykset sekä palo- y.m. vakuutukset olivat saamiemme selvitysten mukaan asianmukaisessa kunnossa.
7. Arvopapereita esitettiin tarkastuksessa tilinpäätökseen merkitty määrä.
8. Velat myyjille, lainat, säästökassatilin saldo y.m. velkaerät sekä osuuspääoma ja osuuskunnan rahastot olivat oikein merkityt tilinpäätökseen.
9. Säästökassaliikkeen hoidossa on noudatettu vahvistettuja sääntöjä ja OTKn ohjeita. Talletusmerkkivarasto vastaa tilien osoittamaa määrää ja kassareservi on sijoitettu sääntöjen määrämällä tavalla.
10. Kirjanpito on hoidettu oikein ja huolellisesti. Toimipaikain kannattavuutta ja hoitoa on valppaasti seurattu kannattavuuskirjanpidon sekä aika-ajoin toimitettujen tarkastusten avulla.
11. Saamamme käsityksen mukaan ovat asianomaiset tehtäviensä suorituksessa osoittaneet erittäin hyvää harrastusta ja uutteruutta. Lisäksi olemme todenneet, että osuusliikkeen hallinnossa ja hoidossa on noudatettu osuuskunnan sääntöjen määräyksiä ja kaikin puolin hyväksyttäviä menettelytapoja. Osuuskunnan taloudellinen asema on tilikauden kuluessa vahvistunut. Tilinpäätös on laadittu oikein ja vakavaraisille perusteille.

Kun ei tarkastus antanut aihetta muihinkaan huomautuksiin, ehdotamme, että tilinpäätös vahvistettaisiin ja että tili- ja vastuuvollisille myönnettäisiin vastuuvapaus vuodelta 1937.

Johtokunnan ehdotus vuosiylijäämän käyttämisestä on sääntöjen mukainen, joten puollamme sen hyväksymistä.

Kiikassa 22 p:nä helmikuuta 1938.

ARMAS LAITILA.

KKn määräämä tilintarkastaja.

REINO HONKANEN.

KKn määräämä tilintarkastaja.

HUUGO TUOMINEN.

Osuuskunnan kokouksen
valitsema tilintarkastaja.

HANNES MÄKELÄ.

Osuuskunnan kokouksen
valitsema tilintarkastaja.

HALLINTONEUVOSTON LAUSUNTO.

Tarkastettuaan edelläolevan johtokunnan vuosi- ja tilikertomuksen sekä kuultuaan tilintarkastajain lausunnon, jättää hallintoneuvosto ne osuuskunnan sääntöjen 21 §:n 10 ja 11 kohdan mukaisesti osuuskunnan varsinaisen kevätkokouksen käsiteltäviksi ja ehdottaa, että tilinpäätös vahvistettaisiin ja johtokunnan ehdotus vuosiylijäämän käyttämisestä hyväksyttäisiin.

Kiikassa maaliskuun 20 p:nä 1938.

Hallintoneuvoston puolesta:

VÄINÖ OJALA.

Puheenjohtaja.

L. Mäntylä.

Sihteeri.

KESKUSJÄRJESTÖT.

Kulutusosuuskuntien Keskusliiton tehtäviin kuuluu, kuten tunnettua, osuuskauppapolitiikan ohjaaminen, osuuskauppallisen valistus- ja kasvatustyön suorittaminen, liikkeenhoidollinen neuvonta, tilintarkastustyö sekä toimenvälitys. Näiden tehtävien ohella KK harjoittaa paperitavarain tukkukauppaa ja omistaa kirjapainon, kirjansitomon, paperipussitehtaan, tarkkailuväline-tehtaan ja paperinliimauslaitoksen. KKn liikevaihto viime vuoden aikana nousi 21,5 milj. markkaan. Lisäys edelliseen vuoteen verrattuna oli 4,1 milj. markkaa.

KKn jäsenenä oli viime vuoden päättyessä 122 osuusliikettä ja kolme keskusjärjestöä. Vuoden kuluessa perustettiin 5 uutta osuusliikettä, nimittäin Taka-Lapin Ol. (Petsamo, Salmijärvi), Ol. Oras (Somero), Ol. Otso (Kuusamo), Tornionlaakson Ol. (Turtola) ja Pihtiputaan Ok. (Pihtipudas). Näistä Taka-Lapin Ol. ja Pihtiputaan Ok. eivät vielä vuoden 1937 aikana aloittaneet toimintaansa. Sen lisäksi liittyi vuoden alusta KKn jäseniksi jo edellisenä vuonna perustetut Haapajärvenseudun Ol. (Haapajärvi) ja Pyhäjokilaakson Ol. (Oulainen). Kun vuoden aikana Nurmijärven Ok. purettiin ja siitä liitettiin osa Ol. Elantoon ja osa Ol. Ahjoon, lisääntyi KKn jäsenosuusliikkeiden luku neljällä.

Osuusliikkeisiin liittyi vuoden aikana 21.078 uutta jäsentä. Toisaalta jäseniä erosi, erotettiin tai kuoli yhteensä 12.000. Täten osuusliikkeiden jäsenmäärä lisääntyi 9.078:lla ja vuoden päättyessä se oli 282.583.

Osuusliikkeiden liikevaihto nousi viime vuoden aikana 1.846,8 milj. markkaan. Liikevaihdon lisäys edelliseen vuoteen verrattuna oli 339,2 milj. markkaa eli 22,5 %. Merkillepantavaa on, että liikevaihto lisääntyi kaikissa jäsenliikkeissä.

Osuusliikkeiden myymäläin lukumäärä viime vuoden päättyessä oli 2.159. Lisäys vuoden aikana oli 164.

Osuusliikkeiden säästökassain talletuskanta oli vuoden päättyessä 349.4 milj. markkaa. Vuoden aikana tuotiin säästökassoihin 166,1 milj. mk ja otettiin 121,3 milj. mk, joten säästöön tuotiin 44,8 milj. mk enemmän kuin säästöstä otettiin. Kun pääomiin vuoden aikana liitettiin korkoja 12,6 milj. mk, oli lopullinen talletuskannan lisäys 57,4 milj. mk. Vastakirjain lukumäärä vuoden päättyessä oli 144.464. Lisäys vuoden aikana oli 3.494.

Osuustukkukaupan r.l. liikevaihto v. 1937 oli 1.094.751.028 mk. Liikevaihdon lisäys edelliseen vuoteen verrattuna oli 222,8 milj. mk eli 25,6 %.

OTKn omista tuotantolaitoksista lähetettyjä tuotteita laskutettiin 222.008.602 mkn arvosta. Lisäys edelliseen vuoteen verrattuna oli 66,9 milj. mk eli 43,1 %.

Eri tuotantolaitosten toiminnan kehitys oli seuraavanlainen:

Kahvipaahtimo lähetti viime vuonna tapahtuneeseen laskutukseen 2.289.800 kg paahdettua kahvia. OTKn välittämästä koko kahvimäärästä kulki siten jo 75 % paahtimon kautta. Edellisenä vuonna oli paahtimon laskuttaman kahvin määrä 1.929.300 kg, joten lisäystä viime vuonna oli 360.472 kg. Laskutetun kahvin raha-arvo oli 58,5 milj. mk ja oli siinä lisäystä edelliseen vuoteen verrattuna 24,9 %.

Helsingin myllystä lähetettiin viime vuonna tapahtuneeseen laskutukseen 8.108.557 kg erilaisia vehnäjauhoja, 1.838.242 kg kaurahiutaleita ja 3.946.949 kg erilaisia rehuja. Myllyn laskuttamain tuotteiden raha-arvo oli 55,5 milj. mk.

Jääsken ruisjauhomyllystä lähetettiin viime vuoden laskutukseen jauhoja kaikkiaan 8.840.550 kg, raha-arvoltaan 26 milj. markkaa, jossa on lisäystä edelliseen vuoteen verrattuna 20,5 %.

Kun myllyn rakennus ja sen teknilliset laitteet kaipaavat perusteellista uusimista, alettiin viime kesänä Jääsken asemalle rakentaa kokonaan uutta myllyä. Tämä alkaa toimintansa kuluvan vuoden maaliskuussa.

Margariinitehtaalta lähetettiin margariinia ja tekoihraa yhteensä 1.897.640 kg, raha-arvoltaan 23,4 milj. markkaa, jossa on lisäystä edelliseen vuoteen verrattuna 20,7 %.

Pukimon valmisteiden viime vuoden laskutukseen myyty kappalemäärä oli 105.929, kun se edellisenä vuonna oli 77.926. Toimitetun tavaramäärän raha-arvo oli 19,5 milj., edellisenä vuonna 13,5 milj. markkaa. Lisäys 44,6 %.

Neulomon tuotteiden myyty kappalemäärä oli 306.085, sen oltua edellisenä vuonna 213.457. Neulomon valmistuksen raha-arvo oli 10,7 miljoonaa markkaa ja lisäys edellisestä vuodesta 57,2 %.

Teknokemiallisen tehtaan valmisteiden menekki lisääntyi huomattavasti ja laski tehdas kauppaan uusiakin valmisteita. Tehtaasta lähetettyjen tuotteiden raha-arvo oli 9,2 miljoonaa markkaa ja lisäys edellisestä vuodesta 30,1 %.

Lihanjalostustehdas Viipurissa on toisena toimivuotenaan jatkuvasti saanut tuotteilleen tasaisesti lisääntyvän menekin. Laskutetun tavaramäärän arvo oli 7,9 milj. mk.

Tulitikkutehtaan valmisteiden kotimainen menekki ei sanottavasti kasvanut. Osaltaan vaikutti tähän se, että osuuskaupat vuoden vaihteessa tapahtuvaa tulitikkuveron poistamista odotellen olivat joulukuussa tekemissään ostoissa pidättyväisiä. Tuotantoa kohotti kuitenkin vienti. Valmistus oli yli 40 milj. rasiaa. Vuoden laskutus, 6 milj. markkaa, oli 28,4 % suurempi kuin edellisenä vuonna.

Vuodevaatetehtaan valmisteista, 32.416 yksiköstä, oli huomattavin osa peitteitä. Myynti, 3,6 milj. markkaa, oli 91,4 % edellisen vuoden myyntiä suurempi.

Naisten pukimo lähetti valmisteitansa kauppaan 1,6 miljoonan markan arvosta. Lisäys edellisestä vuodesta 6,7 %.

Suolaamotoiminta supistui kalastusolojen takia hyvin vähiin, minkä takia suolasilakan hankinta on ollut järjestettävä kokonaan uudelle kannalle.

Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Kansa (Henki-Kansa) myönsi vuoden 1937 aikana uusia henki-, ryhmähenki- ja haatausvakuutuksia 186,0 milj. markan määrälle. Varsinaisten henkivakuutusten hankinta nousi 21.234 vakuutukseen 179,9 milj. markan vakuutussummalle. Lisäys edellisestä vuodesta on vakuutusten luvussa 4.766 kpl. eli 28,9 % ja vakuutussummassa 50,3 milj. mk eli 38,9 %. Hankintatulos vakuutusten luvussa oli parempi kuin koskaan aikaisemmin.

Uudet henkivakuutukset tulivat erittäin hyvin lunastetuiksi. Kun lisäksi vanha vakuutuskanta pysyi voimassa suhteellisesti paremmin kuin koskaan aikaisemmin ja vakuutettujen kuolleisuus muodostui kohtuulliseksi, saatiin henkivakuutuskantaan merkitä jälleen runsas kasvu. Vakuutuskanta nousi vuoden lopussa noin 1.150 milj. markkaan.

Yhtiön taloudellinen tulos muodostui vuodelta 1937 hyväksi.

Keskinäisen Palo- ja Tapaturmavakuutusyhtiön Kansan (Palo-Kansan) palovakuutusosaston suoraan hankkimien vakuutusten kanta nousi vuoden 1937 päättyessä 56.373 vakuutukseen 2.388,6 milj. markan vakuutussummalle. Lisäys edellisestä vuodesta on vakuutusten luvussa 5.768 kpl. ja vakuutussummassa 342,6 milj. mk. Palovahinkoja sattui vuoden kuluessa suoraan hankitussa kannassa 161 eli 6 enemmän kuin edellisenä vuonna. Palo- korvauksiin käytettiin 1,4 milj. markkaa eli yli 0,3 milj. markkaa enemmän kuin edellisenä vuonna. Palokorvausten määrä jäi edelleenkin alhaiseksi, joten osaston taloudellinen tulos muodostui hyväksi.

Myöskin tapaturmavakuutusosaston toiminta kehittyi suo-

tuisasti. Vakuutuskanta osoitti kasvua ja korvaukset pysyivät edelleen kohtuullisina. Osaston taloudellinen tulos muodostui hyväksi.

Eläkelaitos Tuen vakuutettujen luku lisääntyi vuoden 1937 aikana 1.046:lla, nousten 2.946:een. Vakuutettujen vuotuinen eläkesumma kasvoi 8,8 milj. markalla, nousten vuoden lopussa 22,3 milj. markkaan.

SÄÄSTÖKASSAMME

Talletukset kasvoivat v. 1937 enempi kuin koskaan aikaisemmin.

Tämä osoittaa, että jäsenistömme alkaa yhä selvemmin käsittämään säästökassamme merkityksen käytännöllisenä kansanpankkina, johon säästöjen teko on vaivatonta.

Jäsen!

Tallettamalla säästösi osuusliikkeesi säästökassaan hyödytät itseäsi, sekä tuet paikkakuntasi osuuskaupaliikettä.